

CIPRAINFO

Zimski turizem doživlja spremembe

Smučanje za vekomaj?

Alpski konferenci:
konkretni ukrepi za podnebje

Commission Internationale pour la Protection des Alpes
Internationale Alpenschutzkommission
Commissione Internazionale per la Protezione delle Alpi
Mednarodna komisija za varstvo Alp

www.cipra.org

Drage bralke, dragi bralci,

da, prav vidite: bilten CIPRA Info se vam predstavlja v novih oblačilih. Prva številka je izšla pred dvaindvajsetimi leti, takrat še kot tanek zvezčič v nemškem in francoskem jeziku. Leta 1990 je prvič izšla tudi italijanska verzija biltena in še osem let zatem – medtem je bilten začel izhajati še v slovenskem jeziku – je bila njegova podoba prvič temeljito prenovljena. Spet je minilo osem let in v rokah držimo novo številko biltena CIPRA Info, ki bo od slej izhajal v štiribarvnem tisku, saj želimo, da bo njegova podoba za bralce še prijaznejša in privlačnejša.

Novi bilten CIPRA Info je del celovite prenove podobe CIPRE, h kateri sodijo tudi prenovljene spletne strani. Tudi tako bomo lahko še bolj zadovoljili vaše potrebe po informacijah. Več o novi podobi naše organizacije si preberite na zadnji strani biltena.

Osrednja tema pričujoče številke je »prestrukturiranje zimskega turizma«. Povsod po svetu je zaznati presežek kapacitet v turizmu, v alpskem turizmu pa je čutiti še oster pritisk globalne konkurence. Zaradi sprememb podnebja kopnijo ledeniki, snežna meja se dviguje. Vse to ponudnike turističnih storitev napeljuje k vedno bolj nenavadnim in brezkompromisnim idejam: kot v zadnjih izdihljajih želijo na preostalih ledenikih, preden ti dokončno izginejo, postaviti žičniško napravo ali dve. Pa tudi v nižjih legah naj sistemi za umetno zasneževanje zakrijejo dejstvo, da številna zimskošportna središča zaradi pomanjkanja snega srednjeročno ne bodo več primerna za klasične zimske športe.

Podjetja imajo sicer pravico do realizacije napačnih investicij, a v Alpah pri takih investicijah pogosto sodeluje tudi država. Poleg tega urejanje dostopnosti neokrnjenih krajin uničuje dobrino, ki ni last le nekaterih. Zaradi gospodarskega pomena, ki ga ima turizem za Alpe, se vprašanje tako ne glasi »Turizem: da ali ne?« – vprašati se moramo, ali turizem upošteva načela trajnostnega razvoja in ali so javna sredstva uporabljena smiselno. In prav za to gre v tokratni številki biltena.

Pri prebiranju glasila in deskanju po spletnih straneh www.cipra.org vam želim veliko užitkov in zadovoljstva.

Lep pozdrav,

Andreas Götz, direktor CIPRE International

Vsebina

Ali bo smučanje v Alpah tudi v prihodnje še vedno tako popularna in modna dejavnost? Kolikšne stroške si lahko žičničarska podjetja še privoščijo, če želijo biti kos spreminjajočim se okvirnim pogojem? Katere škodljive posledice za naravo in krajino lahko pričakujemo? Katere možnosti za ukrepanje so na voljo organizacijam za varstvo Alp in zimskim turističnim krajem danes in katere v prihodnje?

Stran 4

Portret Christiana Geigerja

Christian Geiger, ki je že 23 let direktor graubündenske organizacije Pro Natura, se je v pogovoru za CIPRO kritično ozrl v preteklo dogajanje in ocenil prihodnji razvoj področja, na katerem deluje, pogledal pa je tudi prek »domačega plotla«.

Stran 10

Okoljski ministri alpskih držav so se 9. novembra 2006 sestali na Alpski konferenci, ki je sicer organizirana vsako drugo leto. Ob tej priložnosti je CIPRA pozdravila odločitev alpskih držav, da bodo na področju varstva podnebja sprejele skupen akcijski načrt.

Stran 18

4 Alpe kot športni instrument ali krajina kot kapital?

Stanje, trendi in rešitve v zimskem športu

7 S snežnimi topovi proti segrevanju podnebja

Umetno zasneževanje in njegove posledice

8 Obliž za ledenike

Folije na ledeniku

8 Helikoptersko smučanje v Alpah: mnenja se razhajajo

Helikoptersko smučanje

9 Okolju prijazna potovanja po zimskih Alpah

Pogled v zakulisje alpskih smučišč

10 Trajnostni razvoj kot sladkorni preliv

Portret Christiana Geigerja

12 Perspektive prihodnjega razvoja zimskošportnih središč v Alpah

Strategije in alternative v zimskem turizmu

13 Belo zlato ali iskanje novih virov snega

Pogled čez rob alpskega sveta

14 Kako naj razvoj smučarskega turizma postane bolj trajnosten?

Zimski turizem in trajnostni razvoj

15 Tirolski program razvoja žičničarsko-smučarske dejavnosti

Primer za belo knjigo

15 Lötschental: dostopnost do ledenika popoln nesmisel

Primer za črno knjigo

16 Nekdaj odročna alpska vas, danes center ICT

17 NENA – mreža trajnostnih podjetij

17 Dr. Klaus Töpfer prvi prejel Nemško alpsko nagrado

18 Alpska konvencija: konkretni ukrepi za podnebje

19 Novo vodstvo Stalnega sekretariata Alpske konvencije

20 CIPRA v novih oblačilih

Biltenu je priložena brošura o nizu delavnic v okviru projekta »Prihodnost v Alpah« (gl. tudi stran 16).

Stanje, trendi in rešitve v zimskem športu

Alpe kot športni instrument ali krajina kot kapital?

Ali bo smučanje v Alpah tudi v prihodnje še vedno tako popularna in modna dejavnost?

Kolikšne stroške si lahko žičničarska podjetja še privoščijo, če želijo biti kos spreminjajočim se okvirnim pogojem? Katere škodljive posledice za naravo in krajino lahko pričakujemo?

Katere možnosti za ukrepanje so na voljo organizacijam za varstvo Alp in zimskim turističnim krajem danes in katere v prihodnje?

© Sammlung Gesellschaft für ökologische Forschung

Spremembe v zimskem turizmu kažejo veliko obrazov: eden od njih je porast dnevnega turizma, ki z osebnim motornim prometom povzroča velike obremenitve okolja.

Vedno višji stroški, ponudba pa stagnira

Ur. – Smučarska središča v Alpah so izpostavljena vedno hujšemu pritisku konkurence. Dolga leta dobro znane krivulje rasti v žičničarstvu in hotelirstvu niso več tako strme in so začele stagnirati. Medtem ko marsikatero žičničarsko podjetje prevozne zmogljivosti še naprej povečuje, pa se število smučarjev dviguje le malenkostno. Vzroke za to je treba iskati na primer v demografskem razvoju večine alpskih držav in s tem povezani mi navadami preživljanja prostega časa prebivalcev. Zlasti mlajše ciljne skupine si danes izbirajo drugačne dejavnosti, ki niso odvisne od snega. Te so pogosto

tudi cenejše kot draga zabava na smučiščih, sploh pa ni nujno, da se morajo dogajati v gorskem okolju. Naraščajoči stroški nastajajo tudi zaradi gradnje in obratovanja vedno bolj zapletenih naprav. Posledica tega je, da so številna žičničarska podjetja zašla v finančne težave.

Logična posledica pritiska naraščajočih stroškov je težnja h koncentraciji investicij. To po eni strani vodi v opuščanje žičnic in vlečnic, po drugi strani pa v vedno pogostejše povezovanje med žičničarskimi podjetji. Najbolj znano žičničarsko podjetje v Alpah je družba Compagnie des Alpes (CDA), ki deluje v Franciji in zahodnih švicarskih Alpah z letnim prometom 300 mio. EUR.

Druga razvojna smer, ki vzbuja pomisleke, je hitro naraščanje dnevnega turizma. Zaradi dobro zgrajene cestne mreže se tu večji del prometne rasti nanaša na osebni motorni promet. Tak razvoj je gospodarsko rast prinesel zlasti smučarskim območjem središčne lege, vendar pa so vasi vzdolž cest, ki peljejo v smučarska območja in iz njih, izpostavljene velikim obremenitvam zaradi prometa. Naslednja žrtev takega razvoja je hotelirstvo, saj je stalne goste iz številnih zimskih turističnih krajev pregnal dnevni turizem, za katerega je značilen nekoliko bolj »hektičen« vsakdan.

Zaradi takih razmer prenavljanje starih in gradnja novih objektov ne bosta pripomogla k večjemu številu privrženecv zimskih športov, ampak se bo konkurenca le še zaostрила, turistične destinacije pa bo to potisnilo v ekonomske težave. Kljub temu v Alpah na veliko načrtujejo gradnjo nove zimskošportne infrastrukture. Trenutno je v Alpah predmet razprav več kot 100 projektov, ki jih lahko razdelimo v naslednje kategorije:

- načrti za gradnjo smučišč na višje ležečih gorskih vrhovih in ledenikih, kjer so zagotovljene dovolj velike količine snega,
- načrti za širitev tras manjših smučišč na doslej neokrnjena območja,
- načrti za povezovanje posameznih smučišč v eno samo območje z vzpostavitvijo prometnih povezav med vmesnimi dolinami,
- načrti za gradnjo nove žičniške infrastrukture na doslej neokrnjenih območjih.

Večje potrebe po zemljiščih:

od devetdesetih let dalje smučarska industrija uspešno uvaja nove trende. Tako sta se kot najpomembnejši novi dejavnosti uveljavila deskanje na snegu in smučanje v karving tehniki. Zaradi posebnih potreb novih ciljnih skupin so bila zgrajena širša smučišča. Smučanje zunaj prog, ki je priljubljeno zlasti pri deskarjih, je problematično zlasti zaradi vznemirjanja divjih živali in poškodovanja mladega gozda.

Podnebne spremembe visijo že leta kot Damoklejev meč nad prihodnostjo smučarskega turizma in neposredna posledica te grožnje so umetne zime.

Vedno višje, vedno bolj noro

Spremenjeni okvirni pogoji in novi trendi v smučarskem turizmu negativno vplivajo na alpsko naravo in krajino.

Vedno hujši pritisk urejanja prostora v turistične namene:

s širitvijo na območja, ki jih doslej množični turizem še ni dosegel, se poskuša zagotoviti zanesljivejše snežne razmere in med seboj povezati posamezna smučišča. Kljub opredelitvi za trajnostni razvoj je za take projekte v večini alpskih držav tudi v prihodnje predvidena finančna podpora države.

Prodor »umetne zime«:

zaradi obsežnih investicij v smučišča ni mogoče tvegati zaradi snežnih razmer. Umetno zasneževanje smučarskih prog zato narašča z veliko naglico (prim. str. 7). Novejša domislica je tudi prekrivanje površine ledenikov s plastičnimi folijami, ki odbijajo sončne žarke, kar naj bi preprečilo taljenje (prim. str. 8).

Vedno bolj »nore« prireditve na smučiščih:

doživljajska družba ni zaobšla niti smučarjev in posledica so številne prireditve, ki jih organizirajo v visokogorju. Da bi ustvarili prihodek tudi v obdobju, ko je manj gostov, smučarski centri organizirajo velike prireditve: priljubljene so zlasti koncerti rock glasbe, filmske predstave na prostem in predstave trendovskih športov, ki pritegnejo na tisoče gledalcev.

Posledice podnebnih sprememb – kmalu zime brez snega?

Podnebne spremembe visijo že leta kot Damoklejev meč nad prihodnostjo smučarskega turizma in neposredna posledica te grožnje so umetne zime. Medtem pa so se tudi smučarski centri v večji meri začeli ukvarjati s problematiko podnebnih sprememb in iskati konstruktivne rešitve. Večje število smučišč se spopada s posledicami podnebnih sprememb na lokalni ravni. Nekateri kraji, ki so na tem področju začetniki, so začeli ukrepati, da bi odpravili vzroke za podnebne spremembe.

Instrumentaliziranje gora

Zdi se, da se Alpe v tem razvoju vedno bolj spreminjajo v športno orodje in kuliso za prireditve. Ekološki interesi so postali žrtev instrumentaliziranja gora. Gradnja infrastrukture negativno vpliva na doslej neokrnjene naravne prostore in tradicionalno kulturno krajino, ki so najpomembnejši kapital turističnih središč v Alpah. Posledica gradbenih del so poškodbe tal in vegetacije, ki bodo še dolgo vidne, prav tako pa tudi infrastruktura kazi podobo krajine.

Izziv za varstvo Alp in turistične kraje

Kljub vsem tem problemom ne smemo pozabiti, da smučišča in žičnice spadajo danes k vodilnim gospodarskim panogam na območju Alp in da bo tako tudi v prihodnje. Na območjih z intenzivno turistično rabo naj bi organizacije za varst-

© Sammlung Gesellschaft für ökologische Forschung

Smučarski centri trepetajo za obiskovalce, zato si skušajo pomagati s prirejanjem velikih dogodkov, kot so koncerti rock glasbe ali kinopredstave na prostem, priljubljene pa so tudi prireditve s trendovskimi športi, ki privabijo tisoče gledalcev.

© Sammlung Gesellschaft für ökologische Forschung

Pomanjkanje snega poskuša nadomestiti umetni sneg, a posledice so vidno neprijetne.

© OeAV/Fachabteilung Raumplanung-Naturschutz

© Hans-Peter Kriedl

V Alpah raste nasprotovanje zimskošportnim dejavnostim, ki uničujejo naravo.

Pri iskanju alternativnih možnosti domišljija ne pozna meja.

vo Alp in smučarski kraji – po možnosti skupaj – iskali ustrezne trajnostne rešitve za krajino in turizem.

Glede na to so organizacijam na voljo različne možnosti ukrepanja in različni koncepti reševanja:

Sodelovanje s smučarskimi središči: primeri uspešnega sodelovanja med organizacijami za varstvo Alp in smučarskimi središči/gorskimi žičnicami že obstajajo. Tako so na avstrijskem Tirolskem pripravili nov program razvoja žičničarske dejavnosti z vidika prostorskega urejanja (prim. str. 15), v švicarskem kantonu Valais pa so občine, okoljske organizacije in žičničarska podjetja skupaj izdelala načrt gradnje novega smučišča. Prav tako je Alpska konvencija že sprožila pobudo za izvedbo presoje vpliva smučišč na okolje na celotnem območju Alp.

Zahteva po zakonski ureditvi: zahteva in še zlasti izvajanje zakonskih predpisov s področja varstva Alp je protitež aktualnim tendencam po odpravljanju doseženega v okoljski politiki.

Črpanje pravnih sredstev: upoštevanje okvirnih pravnih pogojev mora biti nadzorovano. V državah in regijah, kjer so na voljo pravna sredstva, kot

so pritožbe in tožbe, morajo biti ta tudi učinkovito izčrpana zaradi spoštovanja okvirnih pravnih pogojev. V Švici se v tem smislu še posebej zagovarja pravica okolojskih organizacij do pritožbe.

Nasprotovanje, delovanje na področju odnosov z javnostmi in akcije:

zadnje sredstvo nevladnih organizacij je izražanje nasprotovanja, povezano s konkretnimi akcijami, ki učinkovito vplivajo na javnost. V preteklih letih so bile kot protest proti nameravanemu širjenju smučišč organizirane tudi številne domiselne manifestacije.

Kljub številnim preprekam obstaja za turistične kraje dovolj možnosti delovanja za trajnostni turizem. V Franciji se, denimo, slaba tretjina vseh zimskih gostov ne ukvarja s smučarskim športom. Namesto novogradenj in širjenja obstoječe infrastrukture je zato smiselno, da si zamislimo tudi druge poti. V času, ko število smučarjev upada in ko spreminjanje podnebja zavzema vedno večje razsežnosti, bodo v alpskem prostoru dolgoročno obstali in svoj manevrski prostor za delovanje ohranili tisti turistični kraji, ki bodo naravo in krajino spoznali za najpomembnejši kapital in ponudili alternative enostranskemu smučarskemu turizmu.

Splošni sporazum o trgovini s storitvami (General Agreement on Trade in Services – GATS) in trajnostni turizem v zimskem turizmu

V skladu s sporazumom GATS, o katerem tečejo pogajanja od leta 2000 dalje, morajo vse države članice STO (WTO) na mednarodni ravni odpreti svoj trg storitev in domače ukrepe tako prilagoditi, da dostop do trga ne bo omejen v večji meri, kot je to nujno. Položaj tujih ponudnikov storitev je izenačen položaju domačih. Izhajajoč iz obveznosti GATS na področju turizma, morajo države članice odpreti svoj trg za tuje investitorje. Gorske občine, ki živijo od turizma, so pri iskanju financerjev za žičniške naprave izpostavljene velikemu pritisku. Tako se »v igro« vedno pogosteje vključujejo tuja podjetja. Njihov prvi cilj pa je rentabilnost poslovanja, medtem ko varstvo narave in krajine ter samostojno odločanje občin nista tako zelo pomembna. Turistični kraji pri tem tvegajo, da bodo postali odvisni od mednarodnih podjetij. Predpise o ohranjanju naravne krajine je lahko razumeti kot omejevanje trgovine in se jih prezre, obstoječe določbe se omilijo. Z veljavnostjo določb GATS bi do tega v prihodnje prihajalo v še večji meri: če se določene mednarodnemu investitorju podelijo koncesije, jih je treba zagotoviti tudi drugim interesentom.

Publikacijo Bernske deklaracije »GATS, turizem in okolje« lahko naročite na

<http://www.evb.ch/p25011384.html> (de/fr).

Umetno zasneževanje in njegove posledice

S snežnimi topovi proti segrevanju podnebja

Več kot 90% večjih smučišč v Alpah je opremljeno s sistemi za umetno zasneževanje, v posameznih alpskih državah lahko umetno zasnežijo celo do 68% površine smučišč. Medtem ko so bili nekdanji snežni topovi namenjeni zagotavljanju snežne odeje le na posameznih progah, pa se danes velikokrat zasnežujejo kar cela smučišča. Zasneževalne sisteme namreč na ekološko vedno občutljivejših in višjih legah.

Ur. – Letna poraba vode za umetno zasneževanje smučišč v Alpah (okoli 95 mio. m³) je leta 2004 ustrezala porabi mesta, ki šteje 1,5 mio. prebivalcev, poraba energije pa letni porabi električne energije 130'000 štiričlanskih gospodinjstev. Po eni strani je obratovanje novih tipov snežnih topov energijsko učinkovitejše, po drugi strani pa se postavljajo novi in širijo že obstoječi sistemi, podaljšuje se tudi njihov čas obratovanja. Vse to občutno povečuje porabo energije. Sistemi umetnega zasneževanja so potratni porabniki električne energije. njena poraba je v zimskem času na splošno visoka, saj te naprave v času, ko ni na voljo dovolj velikih količin vode, uporabljajo tudi vodo, primerno za proizvodnjo električne energije.

Dodatki za izdelavo umetnega snega omogočajo zasneževanje tudi pri temperaturah, pri katerih voda brez učinkovine ne bi zamrznila. SNOMAX je ena takih snovi, ki jo sestavljajo uničene bakterije *Pseudomonas syringae* in ki omogoča proizvodnjo snega z minimalno porabo vode in energije, zato zanjo radi pravijo, da je »okolju prijazna«... SNOMAX lahko pronica v rastline, ki jih na smučiščih poškodujejo smučarji ali kristalizacijska jedra bakterij, ki imajo kot nož ostre robove, in tako prepreči, da bi se rastlina sama naravno zaščitila proti zmrzovanju. Škodljiva je tudi uporaba mineralnih soli za utrjevanje prog, ki lahko zaradi gnojilnega učinka vplivajo na obstoječe habitate. Dolgoročni študij o posledicah dodatkov za izdelavo umetnega snega za človeka in okolje ni. Investicijski in obratovalni stroški sistemov umetnega zasneževanja so visoki. Možnosti porazdelitve stroškov in pridobitve subvencijskih sredstev so zelo različne. Marsikje lahko zasneževalne naprave celo pridobijo z ukrepi spodbujanja gospodarstva. Na splošno se v alpskem prostoru povečujejo pritiski na

državo, češ da bi morala intenzivneje sodelovati pri financiranju sistemov umetnega zasneževanja. Na Bavarskem je, denimo, deželni parlament leta 2004 že odpravil prepoved pridobivanja državnih sredstev za zasneževalne naprave in istočasno opozoril, da sredstev v doglednem času ne bo mogoče koristiti v ta namen. A kljub temu je bilo za zasneževalne sisteme že čez leto dni zagotovljenih 2,44 mio. evrov.

Kdor pod zimskim soncem veselo vijuga po umetno zasneženih progah, komajda pomisli na to, da je umetno zasneževanje grob poseg v naravno okolje. Posledice delovanja sistemov za umetno zasneževanje na okolje so vidne na naslednjih področjih:

Tla: Odvisno od višine lokacije lahko minejo desetletja, celo stoletja, preden si tla in rastje opomoreta od gradbenih posegov, ki se izvajajo s težko gradbeno mehanizacijo. Umetni sneg predstavlja za tla precejšnjo obremenitev, saj je štirikrat težji od naravnega snega, manj toplotno izolativen in potrebuje še enkrat toliko časa, da se stopi.

Rastlinstvo: Voda, ki nastaja pri taljenju umetnega snega in je bogatejša s hranilnimi snovmi, učinkuje kot gnojilo. Pri raziskovanju razmer na dvanajstih smučiščih je bilo ugotovljeno, da je na smučarskih progah 11 % manj rastlinskih vrst kot v njihovi okolici.

Živalstvo: Živali v zimskem času potrebujejo mir in varčujejo s svojo energijo, umetno zasneževanje pa jih le še dodatno vznemirja. Številne vrste ptic, zajci, gamsi in jelenjad se zato izogibajo območij, ki jih obremenjuje umetno zasneževanje. Zadrževalniki vode za zasneževanje lahko zaradi izredno velikega nihanja vodne gladine postanejo usodni za dvoživke.

Vodna bilanca: Za potrebe zasneževanja se velike količine vode odzemaajo prav

v času nizkega naravnega pretoka, pri čemer se predpisi o preostalih količinah vode vedno ne upoštevajo. Zaradi zasneževanja obstaja nevarnost vnosa škodljivih snovi ali povzročiteljev bolezni v tla, saj te lahko obremenijo podtalnico. Na umetno zasneženih smučiščih se lahko zaradi večjega odtoka taleče se vode pojavi erozija, namočenost okolice smučišč in nevarnost površinskega drsenja. Spremenjena vodna bilanca lahko tako kaj hitro uniči občutljive ekosisteme. Z ozirom na posledice, ki jih prinašajo podnebne spremembe, se opremljanje smučišč s snežnimi topovi zdi naravnost absurdno. Umetno zasneževanje se spodbuja z argumentom, da je snežna odeja vedno tanjša. Problem pomanjkanja snega, ki ga je povzročilo zlasti razsipno ravnanje z energijo, se sedaj spet poskuša rešiti z razsipno rabo energije – začarani krog torej. Investiranje v opremo za umetno zasneževanje v času, ko povpraševanje po zimskem športu stagnira oz. upada, lahko povzroči tudi finančne probleme.

Zimska turistična središča v Alpah bi se morala bolje prilagoditi zimam s skromnejšo snežno odejo, ne pa takoj zahtevati novih snežnih topov.

Umetni sneg se zdi čist kot solza, v sebi pa skriva veliko nevarnosti za tla, rastline, živali in vodno bilanco.

Obliž za ledenike

Leta 2003 je vroče poletje sodu zbil dno in v Avstriji povzročilo množični obisk ledenikov. Takrat se je tudi prvič zgodilo, da so na Tirolskem člani neke delovne skupine skoraj 10% smučarskih prog prekrili s posebno folijo, ki naj bi zavarovala pribl. 1,5 m debelo ledeniško substanco.

© Bildarchiv Andermatt Gotthard Sportbahnen AG

Poleti je celotna proga na ledeniku Gurschen prekrita s folijo – zaščiten je proga, ne pa ledenik.

Ur. – Tehniko prekrivanja ledenikov uporabljajo tudi v Švici. Člani organizacije Bela arena iz kantona Graubünden so strma pobočja ob izhodu iz gondolske žičnice, ki pripelje prav na ledenik, in celo snežni kanal prekrili s koprenasto folijo, ki jo proizvajajo v podjetju Landolt.

Tudi druga turistična območja v Alpah si prizadevajo, da bi turistom ohranila nekaj snega, ki se je obdržal, in ledenike, folije pa bi hkrati uporabljali za oglaševanje... Za prekrivanje ledenikov se največkrat uporablja posebna koprenasta folija. Medtem ko navadne folije niso prepustne za zrak, pa dvoslojne koprne, ki so za zrak prepustne, v manjši meri pa tudi za vodo, ščitijo prekrito površino ledenika pred sončnim obsevanjem in UV žarki ter tako preprečujejo nadaljnje taljenje. Koprenasti trakovi tehtajo 320 gra-

mov na kvadratni meter. Nabaviti jih je mogoče v velikosti 5 x 150 m in se jih da povezati za 100'000 m² prekrivne površine.

S stališča okoljevarstvenih organizacij tako početje seveda ne bo prineslo nobene rešitve. S »politiko obliža« problematiki taljenja ledenikov ne bomo prišli do živega – preveč je vprašanj, na katera še nimamo odgovorov: kakšno je stanje pri izdajanju gradbenih dovoljenj na območjih z veliko turistično dostopnostjo in kakšno na območjih z manjšo dostopnostjo, kako veliki so posegi v krajino, kaj se dogaja z ledeniško floro in favno pod folijo, kaj se dogaja s samimi folijami, če jih na koncu sezone ne odstranijo z ledenikov in – kako dolgo bodo lahko lastniki žičnic še prikrivali podnebne spremembe pod folijami?

Helikoptersko smučanje v Alpah: mnenja se razhajajo

Helikoptersko smučanje pogosto povezujemo z neskončnimi razsežnostmi kanadskega pogorja, a nanj naletimo tudi v Alpah, kjer je vedno znova predmet živahnih razprav.

Ur. – Helikoptersko smučanje v Alpah je delikatna tema: zaradi lahke dostopnosti alpskih regij, ki jo danes omogočajo žičniške naprave, povzročajo vožnje s helikopterji, ki so velik porabnik energije in vir izrednega hrupa, obremenitve okolja, ki so že dosegle svojo zgornjo mejo. Helikoptersko smučanje je zato prepovedano v Nemčiji, Franciji in posameznih delih Avstrije, bolj ali manj intenzivno ga izvajajo v posameznih italijanskih gorskih regijah, v Švici pa obstaja prava mreža tovrstne ponudbe, ki smučarjem omogoča, da se brez kapljice znoja povzpnejo v višave in uživajo v spustih po nedotaknjemem pršiču.

Helikopterskih poletov danes v Alpah ne moremo več odmisлити: tu so gorske reševalne službe, ki uporabljajo helikopterje pri opravljanju storitev, s katerim rešujejo življenja. Helikopterji prevažajo različ-

material, s katerimi oskrbujejo številne planinske postojanke. Praviloma pri tem obstajajo prizadevanja, da ostane število dragih poletov na sprejemljivi ravni.

Uporaba helikopterja, ki ljubitelje celca pripeljejo do sicer nedostopnih predelov, predstavlja sicer le 2% vseh poletov na območju Alp, vendar pa vsako motenje v nedostopnih in neokrnjenih gorskih predelih hkrati povzroča tudi prekomerno motenje tam živeče divjadi.

Čeprav je helikoptersko smučanje s športno-etičnega vidika nedopustna oblika luksuza maloštevilnih posameznikov, ki negativno vpliva na življenje drugih na gorskih območjih, v Švici vsako leto kljub vsemu opravijo okoli 15'000 poletov s helikopterjem.

V Švici je danes več kot 42 visokogorskih pristajališč, ki se uporabljajo v turistične namene, od tega se jih 32 uporablja za he-

likoptersko smučanje. Polovica pristajališč leži na varstvenih območjih nacionalnega pomena ali pa v njihovi neposredni bližini, zato je helikoptersko smučanje v Švici stalna tema živahnih razprav, kar pa velja tudi za visoko število primerov nezakonitega helikopterskega letenja s celotnega območja Alp.

Švicarski zvezni urad za civilni zračni promet je pozno poleti predložil osnutek predpisa, na podlagi katerega bo mogoče preveriti ustreznost visokogorskih pristajališč za turistične namene, ki pa je bil deležen ostrih kritik naravovarstvenikov, saj ne rešuje obstoječih konfliktov, ki obstajajo pri varstvu in rabi prostora. Zato bi si bilo treba prizadevati, da bi se dostopnost visokogorja zmanjšala na nujne primere, ko gre za reševalne akcije ali pa izvedbo operativnih del, saj bi le tako ohranili neokrnjeno visokogorsko krajino.

Pogled v zakulisje alpskih smučišč

Okolju prijazna potovanja po zimskih Alpah

Alpe so tako poleti kot pozimi priljubljen kraj za oddih in rekreacijo, z ekološkega vidika pa izredno občutljivo območje. Vedno večji obseg cestnega prometa povzroča velike obremenitve z izpušnimi plini, hrupom in rabo površin, kar negativno vpliva na alpsko okolje in kakovostno preživljanje počitnic.

V Avstriji je v letu 2003 promet »prispeval« že 30% emisij CO₂, seveda ob trendu naraščanja. O prometu, ki je na območju Alp posledica prostočasnih dejavnosti v zimskem času, še ni natančnih podatkov, vendar je mogoče na splošno ugotoviti, da odpade več kot 50% potniških kilometrov na prostočasni promet, spet ob trendu naraščanja. Ob koncih tedna je ta delež občutno višji. V evropskem merilu zavzema v strukturi mednarodnega počitniškega prometa 38% avtomobilski promet, 42% letalski in le 20% avtobusni in železniški promet.

Če se bodo negativni vplivi prometa na Alpe zmanjšali, bo treba začeti uresničevati rešitve za okolju prijaznejši prihod gostov v turistična središča, kar je tesno povezano z okolju prijazno ponudbo mobilnosti v turističnih regijah. Ponudniki prometnih storitev, npr. železnica in potovalni avtobusi, bodo morali zagotoviti visoko kakovost svojih storitev (prihod v kraj po možnosti brez prestopanja, visoka stopnja potovalnega udobja in storitev sprejema oz. odprave prtljage, igralni oddelki za otroke, kakovostna gastronomska ponudba itd.). Organizatorji potovanj bodo morali trgu ponuditi storitve, ki upoštevajo načela trajnostne mobilnosti, turistične destinacije pa bodo morale zagotavljati trajnostno mobilnost tudi na regionalni ravni. Poseben pomen bosta pri tem imela svetovanje in obveščanje »trajnostno mobilnih« gostov.

Vse te zahteve se glede na sezono ne razlikujejo kaj veliko. Gosta, ki potuje pozimi, je še lažje prepričati, da pusti avtomobil doma: potovanje z osebnim avtomobilom po zimskih cestah je lahko zelo utrudljivo in v kraju, kjer namerava preživeti počitnice, običajno uporablja le smučarski avtobus. To velja načeloma tako za počitniške kot tudi za dnevne goste. Po izkušnjah sodeč je zlasti v destinacijah ustrezno ponudbo veliko lažje zagotoviti kot pa ponudbo za goste v poletnem času, ki za svoje potrebe po mobilnosti potrebujejo raznovrstnejšo ponudbo. Ker so želela pokazati možnosti reševanja te problematike, so tri avstrijska ministrstva (BMLFUW, BMVIT, BMWA) dala pobudo za uspešne projekte, in sicer za avstrijski vzorčni projekt »Trajnostna mobilnost – turizem brez avtomobila« in projekte EU na območju Alp: Alps Mobility, Alps Mobility II – alpski biseri, Alpine Awareness in MOBILALP.

Werfenweng (Avstrija):

V sodelovanju z občino Werfenweng so Avstrijske zvezne železnice (ÖBB) pripravile t.i. vozovnico alpskih biserov, s katero lahko gostje iz celotne Avstrije sedem dni neomejeno uporabljajo mrežo avstrijskih železnic ÖBB in vse poštne avtobuse. Vozovnica vključuje tudi prevzem gostov s shuttle avtobusom od Bischofshofna dalje. V Werfenwengu skrbijo za trajnostno mobil-

nost smučarski avtobusi na plinski pogon, taksi na poziv »Elois«, konjska vprega in hibridni avtomobil, pozimi pa si je mogoče izposoditi tudi opremo za tek na smučeh ali pa izkoristiti ponudbo za pohodnike oz. številne druge ugodne storitve.

Neukirchen (Avstrija):

Od letošnje zime dalje se bo mogoče v občino Neukirchen a. Großvenediger iz 15 nemških mest pripeljati z ekspresnim vlakom (cena vozovnice od 38 EUR dalje). Goste bo na železniških postajah v Wörglu, Kitzbühelu, Zellu am See in Mittersillu prevzel poseben avtobus in jih pripeljal do njihovih prenočišč.

Štajerska (Avstrija):

V štajerski »Xeismobilni regiji« sta območji s progami za tek na smučeh Eisenerzer Ramsau in Hall-Admont za ugodno ceno že organizirali udoben prihod z javnimi prevoznimi sredstvi (vlak, avtobus, avtobus na poziv). Avtobus ima postajališča tik ob tekaški progi.

Dr. Veronika Holzer

Zvezno ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo, okolje in vodno gospodarstvo Zvezne republike Avstrije

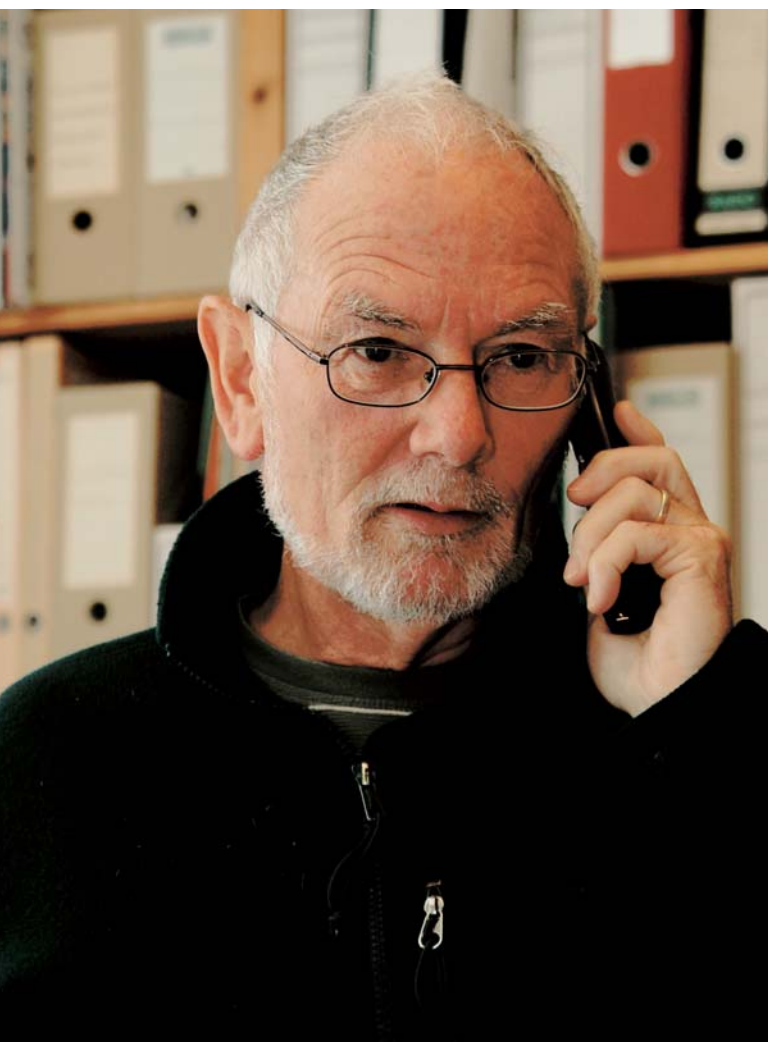

Werfenweng (Avstrija) vabi z geslom »Počitnice brez avtomobila«. Prihod z javnimi prevoznimi sredstvi je enostaven: pri tem sta v pomoč avtobus, ki redno vozi od železniške postaje v Bischofshofnu do Werfenwenga, in vsestranska lokalna ponudba.

Portret Christiana Geigerja

Trajnostni razvoj kot sladkorni preliv

Christian Geiger, ki je že 23 let direktor graubündenske organizacije Pro Natura, se je v pogovoru za CIPRO kritično ozrl v preteklo dogajanje in ocenil prihodnji razvoj področja, na katerem deluje, pogledal pa je tudi prek »domačega plota«.

© Franz Barmert

Biolog Christian Geiger se je pred 61 leti rodil v Churu v švicarskem kantonu Graubünden, kjer je že 23 let direktor organizacije Pro Natura Graubünden. Kot velik poznavalec domačega kantona se že leta zavzema za varstvo Alp na vseh ravneh.

Okolje, trajnostni razvoj, podnebje. Vse to so pojmi, ki gorskim žičnicam niso ravno najbližji?

Turistična industrija, zlasti žičničarska podjetja, so usmerjena v razvoj in/ali v boj za preživetje, torej ostane za njihovo dovzetnost za probleme okolja le malo prostora. In ko zaslišim besede, kot so »trajnostni razvoj« ali celo »integrirani trajnostni razvoj«, se v meni vzbudijo sumi.

Zakaj?

V devetdesetih letih tako zelo opevani pojem trajnostnega razvoja se mi dozdeva kot nekakšen sladkorni preliv, ki prekriva ekološko sporne posege in jih dela »užitne«.

Pa to velja za vsa področja turizma in za vse turistične delavce?

Ne, vseh ne moremo vreči v isti koš. Ravno graubündenska turistična krovna organizacija Graubünden Ferien (GRF) je tu že naredila korake v pravo smer. S programom »Majhno je lepo«, a tudi z drugimi dejavnostmi je skupina pod vodstvom Olivierja Federspiela, direktorja GRF, poleg večjih turističnih destinacij spodbujala tudi razvoj manjših krajev, za katere sta bila značilna pristnost in tradicionalno gospodarstvo majhnega prostora.

Govorite v pretekliku...

Da, saj so direktorja GRF ravnokar odpustili in uvedli koncept upravljanja, ki se usmerja v velike destinacije. Odslej bo tako vse veliko in še večje namesto majhnega in lepega.

Kje vidite poglobitve probleme na področju okolja v Alpah?

Vsekakor v ravnanju ljudi pri izvajanju pritožb in dejavnosti in nadaljnjem širjenju in razvoju destinacij: vedno več predelov alpskega prostora postaja dostopnih zaradi vedno več in vedno zmogljivejših žičnic in infrastrukture. Navzgor, k vrhovom očitno ni več meja. Problematično je tudi povezovanje zimskošportnih območij, kar pomeni obremenitev doslej neokrnjenih dolin in pogorij. Zadnja primera za to sta načrtovana povezava dolin Arosa in Lenzerheide prek doline Urtdental ali pa povezava med Diavolezzo in Lagalpom. In konca takega razvoja sploh ni mogoče predvideti.

Saj vendar obstajajo predpisi za področje varstva okolja in urejanje prostora...

... obstajajo pa tudi izjemna in posebna dovoljenja. Graditi zunaj območja zazidljivosti? Nič lažjega, bomo pač prilagodili gradbene predpise oz. predpise, ki urejajo ta območja. Stopnja razpršene poselitve je v najpomembnejših visokogorskih dolinah že sedaj

podobna stopnji, ki je značilna za osrednji del Švice. In zaradi »ekonomskih potreb« naj bi sedaj turistična infrastruktura skazila še planinske pašnike. Seveda vse v skladu z zahtevami trajnostnega razvoja. In če pravica okoljevarstvenih organizacij do pritožbe ne bo uveljavljena, res ne vidim več rešitve.

Nasprotniki omenjene pravice pa...

... seveda ne želijo, da jih okoljske organizacije nadzorujejo. Gre jim le za to, da bi omilili okoljske norme oziroma jih odpravili v celoti. Če se bo to zgodilo, bomo morali na interese narave opozarjati le še z veliko hrupa.

»K Alpam sodijo tudi umirjeni toni.«

Ali organizacije, kot je Pro Natura v Graubündnu, sploh lahko kaj dosežejo?

Lahko, vsemu navkljub. Namesto neposredne konfrontacije in urejanja zadev pred sodiščem se je v zadnjih desetih letih uveljavil način komunikacije, ki je nekakšna mešanica med konfrontacijo in dialogom. To sicer ni preprečilo širjenja obstoječih in gradnje novih smučišč in akumulacij, je pa pripomoglo k izboljšanju kakovosti infrastrukture z vidika narave in okolja. Presoja vplivov projektov gradnje gorskih žičnic na okolje je danes čisto običajen postopek in številne posege v naravno okolje je mogoče tako že med gradnjo zmanjšati na najmanjšo možno mero.

Poznate kakšen primer?

Da. Najboljši primer za to je svetovno prvenstvo v alpskem smučanju leta 2003 v St. Moritzu, ko se je iz začetnega nezaupanja razvilo konstruktivno sodelovanje. V tem projektu so – kot nadomestni ukrep – progo za tek na smučeh, ki naj bi potekala skozi močvirno območje Stazerwald, predstavili z območja dragocenih barij, ki se jim je tako povečala vrednost, krajino med Sanktmoriškim jezerom in Piz Rosatschem pa razglasili za naravni rezervat in krajinsko zaščiteno območje. Pridobili so tudi organizatorji SP: po zaslugi naših konstruktivnih ugovorov in predlogov za izboljšanje se je število posegov zmanjšalo, privarčevana pa so bila tudi sredstva.

Gledajo na to tako pozitivno tudi prebivalci St. Moritza?

Mislím, da. Naše izkušnje smo skupaj predstavili tudi FIS-u. Na nas so se že obrnili zaradi kandidature za SP v alpskem smučanju 2013.

Ali lahko sklepamo, da upravljavci žičnic okoljski vidik upoštevajo v vedno večji meri?

Da. Posamezna podjetja in upravni organi se na nas obračajo v fazi načrtovanja projektov in želijo z nami sodelovati neposredno in od vsega začetka. Med njimi so že nekaj časa tudi skupina Bela arena (Weisse Arena) in žičničarsko podjetje v Samnaunu.

Številna žičničarska podjetja so v hudih finančnih težavah, za sanacijo zahtevajo javna sredstva.

To se pogosto dogaja pod pretvezo, da so žičnice gospodarsko gonilo v neki dolini ali regiji, a tako ravnanje je kratkovid-

no. Nerentabilne žičnice je treba opustiti in jih država ali lokalne skupnosti nikakor ne bi smele subvencionirati. Tega mnenja so tudi turistični strokovnjaki z različnih univerz. V globalnem okolju in pri letalskih vozovnicah za Majorko, za ktere je treba plačati le 50 evrov, so žičnice sod brez dna. In če finančno popolnoma propadejo, potegnejo za seboj tudi svoje financerje.

Kakšna je vloga politike v turizmu?

V nasprotju s sedemdesetimi, osemdesetimi leti okolje na žalost ni več pomembna tema. To človeka prizadene. V Graubündnu poleg tega sploh ne deluje stranka zelenih.

Direktor organizacije Pro Natura ste sedaj že triindvajseto leto. Kaj menite, kakšne bodo Alpe čez 23 let?

Če pogledam nazaj, nisem več tako optimističen glede njihove prihodnosti. In to iz naslednjega razloga: alpski lok so že nekdanj izkoriščali in to velikokrat kljub zavedanju, da to ni prav: pomislímo na izsekovanje gozdov, rudarstvo in prekomerno pašo. Posledice so znane: erozija, usadi, snežni plazovi. Vse to se dogaja tudi danes, le na drug način. S stroji in z veliko porabo energije si danes v najkrajšem možnem času prilagajamo krajino in naravo in ju podrežemo naši trenutnim »potrebam«. Spodbujajo se velike destinacije, obrobni regijam in tradicionalni kulturi krajini pa grozi izginotje.

In kaj lahko storimo?

Na vrsti sta opustitev in nega. Vem, to ne zveni popularno. A če želimo Alpe kot življenjski prostor ohraniti tudi za prihodnje generacije – za ljudi, rastline in živali, se geslo pač ne more glasilí »Višje, večje, lepše, trendovsko.« Spet se bomo morali naučiti prisluhniti naravi. K Alpam sodijo tudi umirjeni toni.

S Christianom Geigerjem se je pogovarjal Franz Bamert, novinar BR.

Smučišči Arosa in Lenzerheide naj bi povezovala žičnica, ki bo potekala prek celotne doline Urtdental.

Strategije in alternative v zimskem turizmu

Perspektive prihodnjega razvoja zimskošportnih središč v Alpah

Protokol o izvajanju Alpske konvencije na področju turizma predvideva za Alpe široko zasnovano turistično ponudbo, ki združuje turizem in regionalno gospodarstvo. Nasprotno temu so javne investicije namenjene predvsem intenzivnim, specializiranim turističnim ponudbam v paketu. A zaradi podnebnih sprememb so te investicije sedaj postale vprašljive.

Ponudbe za izvajanje športov na snegu so bistvena komponenta alpskega turizma in tako bo tudi v prihodnje, čeprav trg ne daje nobenih znamenj, da bi se povpraševanje na tem področju povečalo. Stalno ponavljajoči se in kratkoročno nepredvidljivi dogodki, pogojeni z izjemnimi podnebnimi razmerami, so med deležniki smučarskega turizma povzročili

li veliko negotovost. Največ je pri tem utrpelo smučanje v letni sezoni, saj je v južnih Alpah skoraj popolnoma izginilo, k čemur so veliko pripomogli umikanje ledenikov, odstranjevanje infrastrukture, zgrajene na permafrostu, in morfološke spremembe površine ledenikov.

V osrednji gospodarski panogi – zimskem smučanju – se turistični kraji takemu razvoju upirajo z izvajanjem različnih ukrepov.

Tehnični ukrep, ki se je danes uveljavil že skorajda povsod, je umetno zasneževanje. Vplivi na okolje so se ob tem občutno povečali, saj je poleg velike porabe energije in vode, ki sta nujno potrebni za izdelavo umetnega snega, zaradi pripravljanja homogene snežne odeje in dejstva, da je treba zagotoviti smuko tudi na zelo tanki snežni odeji, treba vložiti veliko truda tudi v oblikovanje in izravnavo terena smučarskih prog, tako da gradnja novih prog zahteva nemajhne stroške za uravnavanje tal in zasipavanje tisoče kubičnih metrov zemljine in kamnine. Poleg tega so zaradi polaganja vodovodnih cevi in gradnje akumulacij potrebna obsežna odkopavanja, kar je spet hud poseg v alpsko okolje. V milih zimah pa so vsi ti tehnični ukrepi zaman, saj izdelava umetnega snega zahteva ustrezne temperature, ki omogočajo tvorbo ledu. (Prim. str. 7)

Prilagoditveni ukrepi predvidevajo premestitev infrastrukture v višje lege. Stroški za izvedbo takih posegov so izjemno visoki in »požirajo« finančna sredstva, ki bi bila sicer lahko namenjena za regionalni razvoj. Pogosto so omenjeni ukrepi vključeni v velike projekte gradnje smučišč in predvidevajo povezovanje večjega števila smučišč, pri čemer se stalno povečujejo skupni negativni vplivi na ekološko občutljiva območja v visokogorskem prostoru. Številni od teh po-

segov, na primer v italijanskih Alpah, tudi nasprotujejo zavarovanim območjem: projekti izgradnje smučišč bodo, denimo, prizadeli narodni park Stelvio/Stilfser Joch, oba regijska parka na območju Adamella in številna druga območja Nature 2000.

Multifunkcionalni ukrepi imajo najbolj pozitivne učinke navzven pri istočasno najmanjših vplivih na okolje. V tem primeru se poskuša izdelati čim bolj raznolika turistična ponudba (pohodniški izleti, toplice, centri dobrega počutja, tematske gastronomsko-kulturne poti, animacije za otroke itd.), ki omogoča številne prednosti, med drugim tudi podaljšanje bivanja in možnost pristnega turističnega doživljanja, ki e ne omejuje le na paket zimskih športov. Na tak način je mogoče v vrsto uporabnikov turistične ponudbe vključiti tudi številna druga proizvodna in storitvena podjetja (s področja kmetijstva, obrti, proizvodnje hrane, kulture), pri katerih ni nuno, da imajo sedež v turističnem kraju, ampak so porazdeljena po vsej regiji. Taka usmeritev se že kaže v nekaterih zakonskih določbah v Italiji, ki uvažajo pojem turističnega sistema kot strukturirane oblike sodelovanja med različnimi lokacijami in gospodarskimi akterji.

Damiano Di Simine
Predsednik CIPRE Italija

© CIPRA Italija

© Archiv Nationalpark Gastein

Čeprav je v preteklosti prenehalo obratovati veliko žičnic, upravljavci tvegajo investicije v gradnjo žičniške infrastrukture v višjih legah.

Široka ponudba alternativnih zimskih dejavnosti nudi regiji številne prednosti.

Pogled čez rob alpskega sveta

Belo zlato ali iskanje novih virov snega

Medtem ko smučarska središča v Alpah v neizprosni konkurenčni boj vlagajo ogromna sredstva, da bi si na trgu, ki se vedno bolj krči, zagotovila svoje mesto, se drugod po Evropi in svetu odpirajo nove lokacije...

Ker je v številnih smučarskih središčih na območju Alp pričakovati precejšnje ekonomske težave, še zlasti zaradi globalnega spreminjanja podnebja, se potovalne agencije in podjetja vedno pogosteje obračajo k državam, v katerih je zaradi nizkih stroškov dela mogoče ponujati atraktivne destinacije kljub visokim potnim stroškom: Vzhodna Evropa se torej vedno bolj spreminja v novi eldorado za zimske športe, sicer pa so takega razvoja deležne tudi balkanske države, Turčija, Kavkaz, območje Hindu-kuša – Himala in Kitajska. V nadaljevanju prikazani primeri pojasnjujejo tovrstne trende:

Bolgarija: kraj za nepremičninske špekulacije

Po nezakonitem širjenju smučarskega kraja Bansko na območje Pirinskega naravnega parka, na kar je takrat opozarjala bolgarska okoljevarstvena organizacija Za Zemljo, in skladno z ekonomsko logiko, ki v Vzhodni Evropi že deluje, so bolgarska smučišča na nepremičninskem področju trenutno v fazi »intenzivne rasti«. Letos je Bansko pridobilo že več kot 2000 novih turističnih postelj, 3000 v Razlogu in še 2500 v kraju Čepelare. V smučarskem središču Borovets, ki želi leta 2014 organizirati zimske olimpijske igre, so pred kratkim odprli novo 10–kilometrsko smučarsko progo, prihodnje leto pa nameravajo število postelj še podvojiti. Najpomembnejši investitorji so britanski državljani, za katere so izredno nizke cene bolgarskih nepremičnin seveda zelo privlačne.

Turčija: novi sistemi za umetno zasneževanje

Zelo podobne razmere vladajo tudi pri turških sosedih, kjer je vedno več primerov gradnje zimskošportnih središč. Po načrtovani gradnji zgornje postaje žičnice in nove višinske restavracije na gori Tahtali je sedaj kraju Ilgaz Dagi v celoti za-

gotovljena prometna dostopnost. Prva destinacija zimskega turizma v Turčiji bo Sari Alan. Ne glede na to, da večina teh krajev leži ali na obrobju ali znotraj območja narodnega parka, seveda pa bo to za park imelo negativne posledice, gre v vseh primerih za objekte, ki so bili zgrajeni na relativno nizki nadmorski višini, saj ta ne presega 2300 metrov. Torej obstaja nevarnost, da se bo zaradi podnebnih sprememb v kratkem času v teh krajih še povečalo število sistemov za umetno zasneževanje.

Azerbajdžan: »recikliranje« starih receptov

V tej kavkaški republiki trenutno še nimajo niti enega smučarskega kraja s sedežnicami in vlečnicami, zato ostaja ta del sveta – žal le za kratek čas – pravi mali raj trajnostnega turizma. Oblasti so seveda že zaznale, da prihaja »novi čas« tudi k njim, in že pooblastile neko francosko podjetje za gradnjo velikega

smučišča v Lazi po vzoru, ki so ga na veliko uporabljali v sedemdesetih letih v Franciji, danes pa je njegova uporaba zelo vprašljiva. Medtem ko se ta država na veliko zavzema za turizem in razvoj obširnih smučarskih območij, se postavlja vprašanje, ali je gradnja smučarskega središča sploh smiselna. Oblasti trdijo, da bo lokalno prebivalstvo tako manj odvisno od lokalnih virov. Očitno krajina, voda in energija niso viri, ki bi jih bilo treba upoštevati.

Teh nekaj primerov je dober dokaz, da je že skrajni čas, ko bo treba tudi zunaj alpskega območja pripraviti sporazume, ki bi tako kot Alpska konvencija imeli vlogo instrumentov, ki bodo potrebni za urejanje brezmejnega večanja smučišč na račun zadnjih neokrnjenih naravnih prostorov.

Hugues Thiebault, generalni sekretar Mountain Wilderness International

Zimski turizem in trajnostni razvoj

Kako naj razvoj smučarskega turizma postane bolj trajnosten?

Ali je smučarski turizem lahko trajnosten in kako naj zgleda, se glasi vprašanje, ki je danes še preobčutljivo in sproža polemike. Konkretnih odgovorov nanj ni lahko najti, bi pa to bilo zagotovo potrebno.

Trenutno je na podlagi prvih znakov že mogoče domnevati, da se del kupcev in deležnikov v turizmu, med njimi so lokalni politiki, vedno bolj zaveda okoljskih problemov, denimo problematike ohranjanja krajine, vprašanja odstranjevanja odpadkov itd. Zaradi vseh teh novih dejstev iščejo smučarski kraji in gorske občine rešitve za sektorske probleme. Vendar je za to potrebna globalnejša zasnova. V zvezi s tem lahko ugotovimo, da imamo opraviti z velikim pomanjkanjem strokovnega znanja in preskromno izmenjavo izkušenj, kajti zdi se, da je zaradi številnih različnih stališč in predstav težko razvijati smučarski turizem, ki bo upošteval zahteve trajnostnega razvoja.

Trajnostni smučarski turizem – sektorski ukrepi

Prva sektorska prizadevanja so bila osredotočena v namero, da bi se upoštevala merila trajnostnega razvoja v smučarskem turizmu. Marsikateri od smučarskih krajev, npr. Montgenèvre, Meribel ali Avoriaz, se že zanimajo za oblike gospodarjenja na svojih smučarskih območjih, ki se izvajajo s pomočjo okoljskih presoj in certificiranja kakovosti. Člani združenja »Alpski biseri«, kot so Les Gets v Franciji, Werfenweng v Avstriji, Arosa v Švici in kraji v italijanski regiji Rosengarten–Latemar, poskušajo zajeziiti posledice turističnih tokov na okolje. Poleg tega so se odgovorni za zimski turizem končno doumeli pomen socialnih problemov, tako da se vedno več pozornosti posveča življenjskim in bivalnim razmeram sezonskih delavcev. Določene občine, kot npr. občine na območju St. Moritza in Crans Montane v Švici, so že sprejele ukrepe za zmanjšanje velikega pritiska na nepremičninski trg in neravnovesja med stalnimi in začasnimi bivališči.

Ti prvi koraki, s pomočjo katerih naj bi se povečala kakovost smučišč, so seveda razveseljujoči, in prek njih bodo tu in tam reševala tudi okoljska vprašanja. Vendar pa je sektorski pristop še daleč od tega, da bi lahko rešil svetovne probleme, zato velika nasprotja obstajala še naprej.

Nujnost globalnega razmisleka

Razvojni model zimskega turizma, ki se uporablja danes, zahteva velike in vedno dražje investicije; vlečnice, sedežnice in gondolske žičnice so še vedno osrednjega pomena in zaradi neizprosne konkurence postaja konkurenca na področju infrastrukture in urbanizacije vedno hujša. Ta konkurenčni boj pa se še zaostruje zaradi novih ponudb iz držav, ki so se vanj vključile šele pred kratkim: na primer Andora in vzhodne države so šele pred kratkim odprle svoja smučišča. Na omejenem tržišču je pritisk vedno intenzivnejši, tako gibanje se še širi. Na ta način je porabo naravnih virov, kot so voda, zemlja in energija, le težko omejiti.

Je v tem smislu oblikovanje znaka trajnostnega razvoja sploh uresničljivo in zadostno? Ali ne bi bilo morda bolje izvajati pritisk, da bi na različnih ravneh političnih institucij le začeli razmišljati o globalnih posledicah našega razvojnega modela na področju infrastrukture, urbanizacije, razpolaganja s tlemi oz. zemljišči in nujnost zagotavljanja rezervnih zemljišč? Poleg smučarskih krajev se morajo tudi francoske regije in departmaji v političnem smislu zavzeti za to, da se izdela pregled razvojnih smeri, podeli turističnemu razvoju nov smisel ter poiščejo konkretne rešitve za izboljšanje trajnostnega razvoja. Departmaja Isère in Visoka Savoja sta že začela ustrezno ukrepati in smučarskim središčem predložila predlog o podpisu in sofinanciranju pogodb o razvijanju turističnih dejavnosti, ki bodo alternativa smučanju.

Tovrstna globalnejša zasnova je sicer šele v povojih, bi pa lahko pripeljala do tega, da se več pozornosti posveti iskanju in potrebnemu uresničevanju pravih alternativ smučanju, da se prispevalo k njihovi prepoznavnosti in da se poskusov, da bi to dosegli, na tem področju ne omalovažuje več. Poleg dobrih namenov pa taka zasnova zahteva tudi to, da država investira zadostna sredstva.

Françoise Gerbaux, raziskovalna sodelavka pri CNRS, Alain Boulogne, MITRA (Mission d'Ingénierie, Touristique, Rhône-Alpes)

© Sammlung Gesellschaft für ökologische Forschung

Zdi se, da je prihodnost smučarskega turizma vprašljiva. Toliko pomembneje je zato, da pogled usmerimo čez »lasten plot« in začnemo razmišljati o alternativnih rešitvah.

Primer za belo knjigo

Tirolski program razvoja žičničarsko–smučarske dejavnosti

Napredek uravnoteženega prostorskega urejanja na območju Alp

Leta 1992 so na Tirolskem pripravili tri t.i. razvojna načela žičničarske dejavnosti, ki opredeljujejo njen nadaljnji razvoj. Načela izhajajo iz »Gentlemen's Agreement«, ki so ga žičničarji sklenili z deželniimi politiki. Projekti so se v tem času izbirali bolj po vidikih moči in regionalne politike kot pa strokovnih merilih. »Načela« tudi niso pravno zavezujoča.

Na začetku novega tisočletja žičničarji omenjenih načel ne želijo več upoštevati. Temu nasprotno se je tirolska deželna politika lotila priprave integralnega programa prostorske ureditve, ki v celoti vzpostavlja kontekst trajnostne ureditve

alpskega prostora in v katerem so v enaki meri upoštevani vsi vidiki rabe in varstva. Omenjeni Program prostorske ureditve z vidika žičničarske in smučarske dejavnosti na Tirolskem, sprejet 11. januarja 2005, omenjene zahteve upošteva. Zaradi razumljivosti sprejetih predpisov, ker so ti predpisi pravno zavezujoči in zaradi obvezne priprave evalvacije je postal program učinkovit instrument razvoja podeželja v naslednjem desetletju. Tirolska v programu priznava poseben pomen, ki ga ima Alpska konvencija za trajnostni razvoj alpskih regij, in zagotavlja uresničevanje obveznosti,

ki izhajajo iz nje. Osrednji elementi programa so splošna načela, denimo prepoved gradnje nove infrastrukture in jasna merila za ocenjevanje konkretnih projektov širjenja obstoječih smučišč, po drugi strani pa je usklajevanje prostorske ureditve v alpskih regijah z vidika prostorsko planske politike zagotovljeno s poselitvenim, regionalnim in prometnim razvojem.

Po omenjenem programu bi se lahko zgledovale tudi druge zvezne dežele (www.tirol.gv.at/raumordnung).

Peter Hasslacher, ÖAV

Alpska konvencija, Protokol o turizmu, člen 12.1:

Pogodbenice se strinjajo, da v okviru svojih postopkov za izdajanje dovoljenj za žičnice uveljavljajo politiko, ki poleg varnostnih zahtev in gospodarskih potreb upošteva tudi ekološke in krajinske zahteve.

Primer za črno knjigo

Lötschental: dostopnost do ledenika popoln nesmisel

Leta 2003 so v švicarski dolini Lötschental zgradili novo gondolsko žičnico prav do ledenika Milibachgletscher in s tem dejansko še povečali površino tamkajšnjega smučišča, ki sedaj presega 3000 metrov nadmorske višine.

Ur. – Odgovorni za projekt na regionalni ravni so pri odločanju, ali bo s projektom zagotovljena dostopnost do ledenika, kot najmočnejši argument upoštevali ekonomski vidik, kot je, denimo, odpiranje novih delovnih mest v majhni dolini Lötschental. Nasprotovanje naravovarstvenikov in pa pomisleki, da ledeniku, obrnjenemu na južno stran, grozi, da bo skopnel, niso bili upoštevani. Prav tako na sprejeto odločitev ni vplivalo dejstvo, da je bila postaja gorske žičnice zgrajena na robu območja Jungfrau–Aletsch–Bietschhorn, ki je uvrščeno na Unescov seznam svetovne kulturne dediščine.

A že leto dni po otvoritvi nove gondolske žičnice se je pokazalo, kako prav so imeli nasprotniki projekta: zaradi pomanjkanja snega na ledeniku se smučarska sezona ni začela pravočasno. No, sedaj razmišljajo, da bi ledenik zaščitili tako, da bi ga prekrili s posebnimi folijami in tako preprečili njegovo taljenje...

Od leta 1850 dalje so alpski ledeniki izgubili že polovico svoje površine, zato glaciologi domnevajo, da bo v naslednjih štirih desetletjih skopnelo kar 80% ledenikov, po pesimističnem scenariju pa lahko celo pričakujemo, da bodo ledeniki preprosto izginili!

Ledenik Milibach kopni – in kljub temu so tukaj zaradi smučarskega turizma zgradili žičnico.

Niz mednarodnih delavnic CIPRE ponuja pomoč za samopomoč

Nekdaj odročna alpska vas, danes center ICT

Medtem ko rast aglomeracij v Alpah postaja nezadržna, se območja s težjimi naravnimi danostmi vedno bolj oddaljujejo od dogajanja. A Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA) se tudi v tem primeru ni odločila za stokanje in tarnanje, temveč je regionalne deležnike pozvala, naj lastno znanje predstavijo drugim, njihove izkušnje pa izkoristijo za lastne potrebe.

© CIPRA Nemčija

© CIPRA International

Del vsake delavnice so strokovne ekskurzije, ki udeležencem omogočajo navezovanje stikov s posamezniki in mrežami.

Za projekt »Prihodnost v Alpah« ni pomembna le izmenjava znanja znotraj alpskega območja, temveč tudi z drugimi gorskimi območji.

Ur. – Kje je skrivnost uspeha odmaknjene alpske vasice Polo Poschiavo, ki se je razvila v pravo središče informacijske in komunikacijske tehnologije? Kako doseči, da bi se storitve splošnega pomena na gorskih območjih ohranile in se razvijale tudi v prihodnje? In kaj se lahko naučimo od uspešnih projektov upravljanja prometa in turističnih tokov na za-varovanih območjih? Odgovore na ta in številna druga vprašanja bo CIPRA poskušala podati v nizu mednarodnih delavnic z naslovom »Širjenje znanja – pove-zovanje ljudi«.

Od oktobra 2006 do konca leta 2007 se bo v različnih krajih v vseh alpskih državah zvrstilo dvanajst delavnic (gl. priloženo zgibanko). Na večini delavnic bo zagotovljeno simultano prevajanje, organizirane pa bodo skupaj s partnerskimi inštitucijami v okviru projekta CIPRE »Prihodnost v Alpah«. V številnih primerih bodo v organizacijo vključeni tudi nacionalni odbori CIPRE ali pa bodo pri tem imeli osrednjo vlogo.

Širjenje lastnega obzorja

Da ne bi bilo treba vedno znova odkrivati »tople vode«, se bodo deležniki iz posameznih regij lahko na delavnicah seznanili s pozitivnimi izkušnjami drugih in te izkušnje uporabili za lastne potrebe. V programu se bodo predavanja strokovnjakov iz različnih držav navezovala na strokovne ekskurzije, na katerih si bo

mogoče ogledati konkretne primere uspešnih projektov. Udeleženci si bodo lahko izkušnje izmenjevali tudi v razpravah in pri skupinskem delu in navezovali nove stike.

Teme, ki bodo segale od varstva narave in mobilnosti prek izmenjave znanja in izkušenj z vzhodnoevropskimi gorskimi območji do socialnih vprašanj, so rezultat poglobljene raziskave obstoječega strokovnega znanja, ki je bila opravljena v okviru projekta »Prihodnost v Alpah«. Strokovnjaki so pri tem iz ogromnega števila informacij izluščili najprimernejše za predstavitev izzivov na alpskem območju.

Prva delavnica s 40 udeleženci je uspešno potekala od 16. do 17. oktobra 2006 v nemškem mestu Bad Hindelang. Več informacij o naslednjih delavnicah objavljamo na www.cipra.org/prihodnost.

Sodelovanje s projektom DYNALP²

V prihodnjem letu 2007 bodo delavnice, ki bodo obravnavale vsebinske sklope projekta »Prihodnost v Alpah«, potekale tudi v okviru projekta DYNALP². Projekt DYNALP², ki se izvaja pod okriljem Omrežja občin »Povezanost v Alpah«, na lokalni ravni spodbuja udeležanje in poglobljanje znanja, zbranega v projektu »Prihodnost v Alpah«. Več informacij na <http://www.povezanostvalpah.org/dynalp>.

»Prihodnost v Alpah«

»Prihodnost v Alpah« je široko zastavljen projekt Mednarodne komisije za varstvo Alp (CIPRA) za prenos znanja, katerega cilj je spodbujanje trajnostnega razvoja Alp. Da bi si izmenjali in v praksi preizkusili izkušnje in strokovno znanje ter s tem podali pobude za uveljavitev trajnostnega razvoja na območju Alp, se morajo ljudje, podjetja in inštitucije med seboj povezovati. Projekt »Prihodnost v Alpah«, s katerim CIPRA prispeva k uresničevanju Alpske konvencije, se je začel julija 2004 in se bo zaključil decembra 2007. Sredstva za njegovo izvajanje prispeva Sklad za varstvo narave MAV.

NENA – mreža trajnostnih podjetij

Če želimo razvijati uspešne inovacije, je eden najučinkovitejših instrumentov prav spodbujanje gospodarstva, ki je usmerjeno v trajnostni razvoj. Primer za to je mreža NENA, ki združuje podjetja na področju obnovljivih virov energije in lesne pridelave.

Ur. – Ideja, da bi vzpostavili mrežo, ki bi zajela podjetja na celotnem alpskem območju, je nastala v okviru projekta CIPRE »Prihodnost v Alpah«. CIPRA in še devet partnerjev iz vseh alpskih držav si je s projektom NENA (Network Enterprise Alps – Enhancing sustainable development, competitiveness and innovation through SME and cluster co-operation), ki ga financira EU v okviru programa INTERREG III B, zastavilo cilj, da bo do februarja 2008, ko se projekt izteče, vzpostavilo vsealpsko mrežo malih in srednje velikih podjetij.

Projekt NENA se osredotoča na področje obnovljivih virov energije s poudarkom na procesu oplemenitenja lesno predelovalne verige, obnovljivih virov energije in varčevanja z energijo na področju pasivnih hiš. Razvijanje inovativnih proizvodov in storitev na teh področjih zagotavlja oh-

ranjanje kvalificiranih delovnih mest v obrobni regijah in istočasno dokazuje, da med gospodarskimi inovacijami, gospodarsko rastjo in trajnostno rabo virov protislovje ni nujno prisotno.

NENA bo skrbela za povezovanje inovativnih podjetij, tako da jim bo olajšala izmenjavo strokovnega znanja in izkušenj ter na transnacionalni ravni oblikovala izobraževalno ponudbo. Pri tem bodo nastajale sinergije, ki bodo odpravljale skupne probleme tako znotraj gospodarskih panog kot tudi med različnimi gospodarskimi panogami. Za sodelujoča podjetja se tako s tem povezanim procesnim optimiranjem ponuja priložnost, da v primerjavi z drugimi konkurenti dosežejo prednostni položaj v inovativnem pogledu.

Podrobnejše podatke o projektu NENA objavljamo na www.nena-network.net.

© B. Marielle (architect) / X.Crepin (photo)

Raba obnovljivih virov energije ponuja številne možnosti zlasti pri gradnji hiše.

Dr. Klaus Töpfer prvi prejel Nemško alpsko nagrado

Nemški odbor Mednarodne komisije za varstvo Alp (CIPRA) je 24. novembra 2006 v Lindauu prvič podelil Nemško alpsko nagrado.

CIPRA Nemčija bo v vlogi krovne organizacije, ki združuje 11 okoljskih društev in združenj za gorske športe, nagrado odslej podeljevala v različnih časovnih razmahi in jo vsakokrat namenila izjemnim politikom, podjetnikom, znanstvenikom, predstavnikom organizacij, novinarjem oz. angažiranim državljanom za njihovo neutrudno prizadevanje in zavzemanje pri uveljavljanju trajnostnega razvoja alpskega prostora. Prvi dobitnik nagrade bo prof. dr. Klaus Töpfer, nekdanji nemški okoljski minister in nekdanji direktor Programa ZN za okolje (UNEP). Kot je ob podelitvi nagrade povedal Stefan Köhler, predsednik CIPRE Nemčija, je Töpfer tista oseba, ki ima največ zaslug za to, da je bilo sploh mogoče uspešno izvesti pobudo CIPRE za sklenitev mednarodnopravnega spora-

zuma med alpskimi državami, katerega namen je na čezmejni ravni uveljaviti trajnostni razvoj v Alpah kot enkratnem naravnem prostoru. Predsednik Nemške planske zveze (Deutscher Alpenverein) Heinz Röhle je v svojem nagovoru opozoril, da so bili doslej ratificirani tako okvirna konvencija kot večina izvedbenih protokolov (o hribovskem kmetijstvu, prometu, turizmu, energiji itd.), konkretno izvajanje na lokalni ravni pa je še vedno pomanjkljivo. Prireditve je potekala v navzočnosti visokih predstavnikov okoljskih organizacij in predstavnikov regionalne in občinske politike nemškega alpskega prostora. Prireditvi so prisostvovali tudi številni gostje iz tujine.

Dr. Stefan Köhler

Predsednik CIPRE Nemčija

© CIPRA Nemčija

Prof. dr. Klaus Töpfer, nekdanji nemški minister za okolje in nekdanji direktor UNEP, je bil prvi, ki mu je bila podeljena Nemška alpska nagrada.

Mešani občutki CIPRE po 9. alpski konferenci

Alpska konvencija: konkretni ukrepi za podnebje

Okoljski ministri alpskih držav so se 9. novembra 2006 sestali na Alpski konferenci, ki je sicer organizirana vsako drugo leto. Ob tej priložnosti je CIPRA pozdravila odločitev alpskih držav, da bodo na področju varstva podnebja sprejele skupen akcijski načrt.

Zvezni minister Josef Pröll je avstrijsko predsedstvo za naslednji dve leti predal francoski ministrici za okolje Nelly Olin.

Ur. – Okoljski ministri in ministrice alpskih držav in EU se v okviru Alpske konvencije srečujejo vsako drugo leto. Tokrat je to bilo 9. novembra 2006 v Alpbachu na avstrijskem Tirolskem, kamor jih je na IX. alpsko konferenco – prvič po letu 1989 – spet povabilo avstrijsko predsedstvo.

Alpe – vzorčna regija na področju varstva podnebja

Zelo pomembna deklaracija, ki so jo sprejeli ministri, je deklaracija o varstvu podnebja, v kateri gre po eni strani za ukrepe preprečevanja nadaljnjega spreminjanja podnebja, po drugi strani pa za prilagoditvene strategije, ki bodo veljale na alpskem območju. Znano je, da cilji, ki jih določa Kjotski protokoli, ne zadostujejo, če želimo dejansko spremeniti politiko delovanja na področju podnebnih sprememb. Alpe imajo zaradi svojih naravnih virov, kot so les, voda, sonce, veter in geotermija, vse možnosti, da na področju varstva podnebja postanejo vzorčna regija, ki cilje Kjotskega protokola ne le dosega, ampak v znatni meri celo presega.

CIPRA je ob tej priložnosti opozorila, da je deklaracij in priporočil za delovanje preprosto dovolj in da morajo alpske države začeti delovati. Na pobudo CIPRE so pogodbenice Alpske konvencije – torej alpske države in EU – sklenile, da bodo za področje varstva podnebja izdelale akcijski načrt, ki bo vključeval časovni načrt za izvajanje ukrepov in pobud.

Ta odločitev je bila na pripravljalni seji za ministrsko konferenco še sporna. Slišati je bilo opozorilo, da Alpska konvencija akcijskega načrta doslej še nikoli ni sprejela. CIPRA pa je ravno ta del sklepa označila za najpomembnejšo pridobitev omenjene deklaracije: pozdravlja sicer sklep ministrov in ministric, proces izdelave ustreznega akcijskega načrta pa bo kritično spremljala.

Pri obravnavi področja vode, kjer CIPRA že leta zahteva samostojen izvedbeni protokol, za katerega je tudi sama pripravila predlog besedila, so ministri sprejeli sklep o ustanovitvi delovne skupine, ki bo med drugim pripravila poročilo o stanju v Alpah na temo vode. V tem okviru bo CIPRA vprašanje protokola o vodi obravnavala tudi v prihodnje.

Ali so potrebe prebivalstva nepomembne?

Protokol bi moral skupaj obravnavati značilne kulturne teme, kot so kulturna raznolikost ali obravnava položaja jezikovnih manjšin, vendar pa imajo na tem področju pomembno vlogo tudi zadeve, kot so dostopnost javnih storitev ali gospodarske zadeve, npr. spodbujanje trajnostne rabe regionalnih virov, če pomislimo na les kot surovino in gradbeni material.

Okoljski ministri so tokrat namesto mednarodnopravno zavezujočega protokola sprejeli nezavezujočo deklaracijo. Izvajanje deklaracije bo vsake štiri leta vendarle nadzoroval Odbor za preverjanje. CIPRA opozarja alpske države, naj v Alpski konvenciji ne zanemarijo kulturnih interesov prebivalstva. Od prebivalstva, ki živi na območju Alp, ne moremo namreč pričakovati, da bo pripravljeno sodelovati pri reševanju problematike varstva narave in gospodarskih vprašanj, če bo imelo občutek, da ga nihče ne upošteva. Zato CIPRA zahteva, da se alpske države v naslednjem koraku lotijo izdelave zavezujočega protokola Alpske konvencije o prebivalstvu in kulturi.

Posamezne države bodo morale odpraviti zaostanke

EU je pri reševanju alpske problematike dolga leta ravnala precej zadržano, vendar pa je sedaj že storila nekaj pomembnih korakov. Pred kratkim se je z ratifikacijo več protokolov in s

podpisom protokola o prometu opredelila za sodobno prometno politiko in izrazila priznanje Alpski konvenciji. Žal se 9. alpske konference ni udeležil nihče od predstavnikov EU. CIPRA pri nekaterih državah kritizira tudi nezadostna prizadevanja za uresničevanje Alpske konvencije. Tako sta Italija in Švica sicer ratificirali okvirno konvencijo, nista pa doslej ratificirali niti enega samega protokola Alpske konvencije. Srednjeročno bo zato v alpskem procesu prišlo do velikih težav in ovir pri iskanju skupnih rešitev za najbolj žgoča vprašanja alpskega prostora, če bosta dve pomembni alpski državi stali ob strani.

Novo vodstvo Stalnega sekretariata Alpske konvencije

Od leta 2007 dalje vodita Stalni sekretariat Alpske konvencije Marco Onida in Regula Imhof.

Ur. – Ministrice in ministri za okolje so na Alpski konferenci v Alpbachu za novega generalnega sekretarja Alpske konvencije v naslednjem štiriletnem obdobju izbrali Italijana Marca Onido. 40-letni pravnik in ekonomist je bil doslej zaposlen v Generalnem direktoratu EU za okolje. Za namestnico generalnega sekretarja pa je bila imenovana 37-letna Švicarka in inženirka gozdarstva Regula Imhof, ki je bila pred tem direktorica Lihtenštajnske družbe za varstvo okolja, zadnjih pet let pa je v Srednji Aziji za Švicarski direktorat za razvoj in sodelovanje vodila projekt na področju trajnostnega razvoja gorskih območij.

S tem se končuje tudi štiriletni provizorij, ki je doslej vladal sekretariatu. V prvih dveh letih po ustanovitvi Stalnega sekretariata (2003 – 2004) je bil za »začasnega« generalnega sekretarja izvoljen Francoz Noël Lebel. Na 8. alpski konferenci novembra 2004 poskus, da bi s predpisanim številom glasov soglasno izvolili generalnega sekretarja ali generalno sekretarko, ni uspel, zato je sekretariat v zadnjih dveh letih (2005-2006) začasno vodil Ruggero Schleicher-Tappeser iz Nemčije, sicer namestnik generalnega sekretarja.

Glede na to, da je Italija v veliki večini le poravnala svoje dolge do Alpske konvencije, sedaj lahko upamo, da bo Stalni sekretariat v kratkem začel delovati s popolnjenim številom delovnih mest. Italija je Stalnemu sekretariatu članarino za l. 2003, 2004 in 2005 plačala šele oktobra letos in ker je to država, ki sodi po svoji površini in številu prebivalstva k državam z največjim deležem alpskega območja, mora zato tudi zbrati kar četrtino vseh sredstev, ki so predvidena za proračun. Zaradi dejstva, da so ta sredstva sekretariatu zelo primanjkovala, je tudi prihajalo do precejšnjih ozkih grl pri finančnih in kadrovskih zadevah. Italija članarine za leto 2006 še ni poravnala. To namerava predvidoma storiti šele leta 2007.

Novi generalni sekretar Alpske konvencije je Marco Onida iz Italije, nova namestnica sekretarja pa Švicarka Regula Imhof.

Nova celostna podoba CIPRE: več kot nova številka biltena CIPRA Info

CIPRA v novih oblačilih

CIPRA se predstavlja v novi podobi. Logotip naše organizacije iz leta 1984 je nekoliko spremenjen, bilten CIPRA Info je dobil novo podobo v štirih barvah, prav tako je popolnoma nova tudi postavitev spletnih strani.

Vsa dejstva, osnovne informacije, stališča in nasveti so sedaj zbrani v še preglednejši obliki na enem samem spletnem portalu, tako da jih bodo uporabniki lahko našli še hitreje.

Ur. – Uporaba »novega« logotipa CIPRE (stavimo, da spremembe niste niti opazili?) je veliko bolj raznolika. Druge možnosti tudi ni, kajti projekti CIPRE, npr. climalp ali Prihodnost v Alpah, oz. posamezna komunikacijska orodja, kot je alpMedia, odslej nimajo več svojega logotipa, temveč se za vse dejavnosti uporablja en sam logotip. Tako je takoj razvidno, da se za določenim projektom ali storitvijo »skriva« CIPRA.

Spletni strani smo zasnovali na novo, jih preoblikovali in v tehničnem smislu postavili na nove temelje, saj smo uporabnikom tudi na tem področju posredovanja informacij želeli pripraviti preglednejšo in privlačnejšo ponudbo. Spletni portal CIPRE deluje skupaj z alpMedio in spletnimi stranmi projekta climalp že nekaj let kot informacijska mreža, podprta s podatkovnimi zbirkami in z veliko izbiro informacij.

Sedaj so vsa ta dejstva, nasveti, osnovne informacije in stališča združeni na enem samem spletnem portalu in poskrbeli smo, da imajo še preglednejšo obliko, so lažje dostopni in da bodo uporabniki lahko hitreje našli, kar iščejo. Dostop do novih spletnih strani bo na voljo od začetka leta 2007 dalje.

CIPRA je želela tudi nacionalnim odborom omogočiti večjo prepoznavnost in družino CIPRE predstaviti v vsej njeni raznolikosti. Novost je večje število informacij o dejavnostih in projektih CIPRE. V ta namen smo uvedli nove rubrike, npr. rubriko o omrežjih, še naprej pa ostajajo pomembni sestavni deli spletnega portala CIPRE informacije o Alpski konvenciji. In ne nazadnje smo sprejeli tudi tehnične ukrepe, ki dopuščajo lažje iskanje naših informacij na najpomembnejših iskalnikih.

KOLOFON

Obvestila CIPRE izhajajo 4-krat letno

Uredništvo: Andreas Götz, Dominik Siegrist, CIPRA International – Drugi avtorji: Katrin Haltmeier, Katharina Köbele, Veronika Holzer, Franz Bamert, Damiano Di Simone, Hugues Thiebault, Françoise Gerbaux, Alain Boulogne, Peter Hasslacher, Aurelia Ullrich, Giuseppe Falbo, Stefan Köhler – Prevod: Fabienne Juillard, Federica Albertini, Nataša Leskovic Uršič – Pri ponatisu zaželeno navedba vira – nemška, francoska, italijanska in slovenska izdaja – Celotna naklada: 11.300 izvodov – Grafična zasnova: Atelier Silvia Ruppen, Vaduz – Postavitev strani: Katharina Köbele, Petra Beyrer – Tisk: Gutenberg AG, Schaan/FL

CIPRA International

Im Bretscha 22, FL-9494 Schaan
Tel. 00423 237 40 30, Fax. 00423 237 40 31
international@cipra.org, www.cipra.org

NACIONALNI ODBORI

CIPRA Österreich c/o Umweltdachverband
Alser Strasse 21/5, A-1080 Wien
Tel. 0043 1 401 13 36, Fax 0043 1 401 13 50
oesterreich@cipra.org, www.cipra.org/at

CIPRA Schweiz Hohlstrasse 489, CH-8048 Zürich
Tel. 0041 44 431 27 30, Fax 0041 44 430 19 33
schweiz@cipra.org, www.cipra.org/ch

CIPRA Deutschland Heinrichgasse 8
D-87435 Kempten/Allgäu
Tel. 0049 831 52 09 501, Fax 0049 831 18 024
info@cipra.de, www.cipra.de

CIPRA France 5, Place Bir Hakeim, F-38000 Grenoble
Tel. 0033 476 48 17 46, Fax 0033 476 48 17 46
france@cipra.org, www.cipra.org

CIPRA Liechtenstein c/o LGU
Im Bretscha 22, FL-9494 Schaan
Tel. 00423 232 52 62, Fax 00423 237 40 31
liechtenstein@cipra.org, www.cipra.org/li

CIPRA Italia c/o Pro Natura
Via Pastrengo 13, I-10128 Torino
Tel. 0039 011 54 86 26, Fax 0039 011 503 155
italia@cipra.org, www.cipra.org

CIPRA Slovenija Večna pot 2, SI-1000 Ljubljana
Tel. 00386 1 200 78 00 (int. 209)
slovenija@cipra.org, www.cipra.si

REGIONALNI ODBOR

CIPRA Südtirol c/o Dachv. für Natur- und Umweltschutz
Kornplatz 10, I-39100 Bozen
Tel. 0039 0471 97 37 00, Fax 0039 0471 97 67 55
info@umwelt.bz.it, www.umwelt.bz.it

PODPORNI ČLAN

Nederlandse Milieu Groep Alpen (NMGA)

Keucheniushof 15, 5631 NG Eindhoven
Tel. 0031 40 281 47 84
nmga@bergsport.com, www.nmga.bergsport.com

Izid te številke biltena CIPRA Info je finančno podprl sklad Aage V. Jensen Charity Foundation iz Vaduza/FL.

Adressberechtigungen nach A1 Nr. 552 melden. Zutreffendes durchkreuzen – Marquer ce qui convient Pore una crocetta secondo il caso			
Weggezoep: Nachsendefrist A démission: Délai de réexpédition Traslocato:	Adresse ungültig insuffisante Indirizzo insufficiente	Un- bekannt Inconnu Sconosciuto Non ritirato	Ge- storben verweigert abgelehnt Non rec. Refusé Respiro Deceduto